

Bezinning 675: Geven uit liefde

Matteus 5,38-42: wekdagen 11° week maandag

Het Woord

[Jezus zei:] 'Jullie hebben gehoord dat gezegd werd: "Een oog voor een oog en een tand voor een tand." En Ik zeg jullie je niet te verzetten tegen wie kwaad doet, maar wie je op de rechterwang slaat, ook de linkerwang toe te keren. Als iemand een proces tegen je wil voeren en je onderkleed van je wil afnemen, sta hem dan ook je bovenkleed af. En als iemand je dwingt een mijl met hem mee te gaan, loop er dan twee met hem op. Geef aan wie iets van je vraagt, en keer je niet af van wie geld van je wil lenen.'

Stilte bij het Woord

Een woord bij het Woord

We krijgen hier de vijfde van zes antithesen¹: 'Ge hebt gehoord ... maar Ik zeg u.' 'Oog om oog, tand om tand' (Exodus 21,24) staat bekend als het talioprincipe (Latijn: ius talionis) of het vergeldingsrecht. Het gaat om een wet uit het Eerste Testament die men gebruikt in gerechtszaken. Deze wet wil de wraak binnen rechtvaardige perken houden en de compensatie voor ervaren leed de juiste maat toekennen. Als iemand mij een oog uitrukt, moet hij mij een oog vergoeden en geen twee. Als iemand mij een tand uitslaat, moet hij mij een tand betalen en geen hele kaak of een heel gebit.

Deze vijfde antithese houdt er dus rekening mee dat de christenen in hun samenleven en hun relaties met anderen op wantrouwen stoten en zelfs op open conflicten. Daardoor kunnen er slachtoffers vallen. Niet iedereen is even lief. Soms is er zelfs sprake van agressieve boosheid. Jezus gaat wel zeer ver in de oplossing: geen weerstand bieden aan de boosdoener. Dit overtreft ons burgerlijk recht heel ver. Je moet bijzonder sterk zijn om geen weerstand te bieden. Maar zo doorbreek je de ketting van 'poets wederom poets'. Waarbij de reactie vaak harder is dan wat de ander mij aandeed. Wie daartoe in staat is, bouwt werkelijk vrede en gemeenschap op. Het is namelijk de weg van de ontwapening omwille van de vrede.

Het onderkleed van iemand nemen is in Jezus' tijd verboden. Het laat de ander naakt achter. Het onderkleed van Jezus werd onder de vier soldaten verloot. Dat maakte Hem totaal arm: zonder enig bezit is Hij gestorven, bovendien ontdaan van zijn menselijke waardigheid. En toch nodigt

¹ Eerste: de verzen 20-26; tweede: 27-30; derde: 31-32; vierde: 33-37; vijfde: 38-42; zesde: 43-47.

Jezus ons uit ook onze mantel te geven als men ons onderkleed opeist. Opnieuw een beeld om de wraakketting te doorbreken en gemeenschap op te bouwen.

Alleen Matteus spreekt over twee mijl gaan, als men eist er een te gaan. Alleen de Romeinse politie kon iemand opeisen als gids naar een bepaalde plek. Men moet niet alleen tot aan het bedoelde dorp gaan, maar ook het adres zelf tonen.

Jezus toont zijn diepste bedoeling met een werkwoord: 'Geven.' Het is op de eerste plaats God die geeft. Hij geeft het leven, Hij geeft de Wet, Hij geeft zijn Zoon, Hij geeft vergiffenis ... Liefde zoekt voortdurend te mogen geven om de ander te dienen en gelukkig te maken.

Het Woord in mijn leven

Ben ik uit op wraak als mij leed aangedaan wordt? Kan ik meer geven dan de juridische rechtvaardigheid van mij vraagt? Vind ik vreugde in het geven omwille van de liefde?

Bidden met het Woord

Goede God,
U bent liefde,
een en al liefde.
U geeft voortdurend:
U geeft ons het leven,
U geeft ons medemensen,
U geeft ons de natuur,
U geeft ons de vruchten
U geeft ons vergiffenis.
Geef dat ook wij liefhebben
en daarom veel geven,
over ondervonden leed heen.
Help ons gemeenschap opbouwen,
ook als het ons benadeelt.
Maak ons steeds meer gelijk
aan Uw Zoon Jezus Christus,
die alles gaf en bleef geven,
zelfs zijn leven. Amen.

© Eric Haelvoet 2017